

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes, idet 19 stemte for, 111 imod.

Ændringsforslag nr. 9
forkastedes, idet 26 stemte for, 105 imod.

Ændringsforslag nr. 10
forkastedes, idet 8 stemte for, 112 imod; 11
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 11
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12
forkastedes, idet 19 stemte for, 114 imod.

§ 1 med de foretagne ændringer og §§ 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til
tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-
handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette
forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-
hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Anden behandling af lovforslag nr. L 122:

*Forslag til lov om ændring af lov om
lejeregulering i erhvervslokaler m.v., lov om leje
og lov om retsafgifter. (Erhvervslejemål).*

Af boligministeren (Svend Erik Hovmand).
(Fremsat 22/11 91. Første behandling 5/12
91. Betænkning 13/12 91).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænk-
ningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet
ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslage-
ne og spørgsmålet om lovforslagets overgang
til tredje behandling sættes til forhandling un-
der ét.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Jeg redegjorde meget tydeligt ved førstebe-
handlingen for, hvad der ville være et kardinal-
punkt for Socialdemokratiet ved bedøm-
melsen af dette forslag. Vi meddelte, at det vil-
le være afgørende for os, om vi vil kunne fast-
holde, at det er markedet, der som udgangs-
punkt fastlægger, hvad det er for et lejeniveau,
vi skal køre med.

Det var der imidlertid i boligministerens
lovforslag forslag der ville indskrænke ved at
indføre noget, man har kaldt noget meget ny-
deligt, nemlig aftalefrihed. Dette begreb er
med de ændringsforslag, der er stillet af Det
Radikale Venstre, ikke med i forslaget mere; et
ændringsforslag, som De Radikale stiller, op-
fylder til gengæld det, der er væsentligt, når et
marked skal fungere, nemlig at der er gennem-
sigtighed. Derfor er det et ændringsforslag,
som vi fra Socialdemokratiets side i høj grad
kan støtte.

Derudover er der et ændringsforslag, som
strammer op i forhold til de situationer, hvor
der er særlige indretninger, og det er en op-
stramning, som vi synes er glimrende.

Endelig er der et ændringsforslag af bolig-
ministeren, som vi ønsker at stemme imod. Det
er et ændringsforslag, som indebærer, at de er-
hvervslejemål, som det er tanken at man kan
omdanne til beboelseslejemål, ikke mere skal
være omfattet af kapitel 7 i lejeloven. Det men-
ner vi er forkert. Vi mener, at de fortsat skal
være omfattet, og derfor vil vi stemme imod
det ændringsforslag, som boligministeren har
stillet.

Samlet gjorde vi også rede for under første-
behandlingen, at hvis der kom sådanne juste-
ringer af lovforslaget i forbindelse med ud-
valgsbehandlingen, ville vi være indstillet på at
færdiggøre forslaget inden jul af hensyn til de
mange, der længe har ventet på en afklaring på
området.

Når vi kan det, selv om det har givet anled-
ning til en meget kort debat og en meget kort
udvalgsbehandling, skyldes det – hvad vi har
lagt afgørende vægt på – at der i meget høj
grad er opnået enighed parterne imellem, og så
har parterne krav på, at enigheden også giver
sig udslag i en behandling, der er hurtig i Fol-
ketinget.

Med de ændringsforslag, som vi kan støtte,
har lovforslaget fået en sådan karakter, at vi

[Pla Gjellerup]

kan medvirke til, at det gennemføres inden jul. Og såfremt de ændringsforslag, der ligger her, bliver vedtaget ved andenbehandlingen, vil vi kunne støtte det samlede lovforslag ved tredjebehandlingen.

Pernille Sams (KF):

Vi kan give vores tilslutning til det første af de radikale ændringsforslag, det, der har nr. 1. Det opfatter vi som en fornuftig præcisering og en bedre formulering end den oprindelige.

For så vidt angår ændringsforslag nr. 2 må vi til gengæld melde fra. Vi mener, at den begrænsning af aftalefriheden, som ligger i dette ændringsforslag, er for voldsom. I langt de fleste situationer indgås der kun op til 10-årige lejekontrakter, og i disse tilfælde er der ingen problemer, heller ikke efter ændringsforslaget. Men i de få situationer, hvor det er nødvendigt med længere aftaler f.eks. på grund af meget store specielle investeringer, hvor hele bygningskomplekser opføres til en bestemt lejer, afskærer man med ændringsforslaget den aftalefrihed, der er nødvendig.

Man må huske på, at erhvervslejeloven skal være hensigtsmæssig for alle former for erhvervslejere og -udlejere, store som små. Dette skulle gerne afspejles i loven, sådan at den er gunstig for alle parter, en lov, som åbner mulighed for at aftale sig til netop de forhold, man hver især finder passer til ens situation og ønsker, med rimelige gensidige vilkår.

Her er ændringsforslag nr. 2 udmærket for den almindelige dagligdags kontrakt, men for restriktiv for de store specialinvesteringer. Derfor må vi afvise det og håber, vi kan finde en opblødning, som kan samle flertal inden tredjebehandlingen. Det kan ikke være rigtigt, at vi ikke i nogen tilfælde overhovedet kan tillade professionelle parter at indgå den aftale, de gensidigt måtte ønske. Det virker endnu mere mærkeligt med denne frygt for aftalefrihed, al den stund vi jo nu åbner for fri aftaleret i nyt privat boligbyggeri.

Vi vil gerne bede om, at lovforslaget kommer tilbage til udvalget mellem anden- og tredjebehandlingen.

Holger K. Nielsen (SF):

Det er klart, at der ligger en række ideologisk prægede modsætninger mellem SF og så Det Konservative Folkeparti og regeringen

omkring boligmarkedets liberalisering, så derfor har vi været overordentlig skeptiske og negative over for dette lovforslag.

Men jeg skal her ved andenbehandlingen meddele, at vi kan støtte de ændringsforslag, som Det Radikale Venstre har stillet, fordi de i det mindste gør lovforslaget en smule bedre, og vi støtter alle de forbeholdninger, vi kan komme af sted med at støtte.

Derfor kan vi støtte de to ændringsforslag fra Det Radikale Venstre, men vi stemmer imod ændringsforslaget fra regeringen.

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet kan også støtte det under nr. 1 nævnte ændringsforslag fra Det Radikale Venstre. Det er et fornuftigt forslag, som allerede burde have været indarbejdet i det oprindelige lovforslag. Det gør formentlig, at der bliver nogle færre skøn og nogle færre tvister. Det er fornuftigt.

Men når det kommer til ændringsforslag nr. 2, kan vi altså ikke være med længere, og jeg er nødt til at sige, at jeg faktisk på det her punkt slet ikke forstår hr. Jørgen Estrups begrundelse for at stille forslaget. Hvis man kan gå med til aftalefrihed på et område i op til 12 år, hvor i alverden er så begrundelsen for, at man ikke skulle kunne have aftalefrihed for det, der ligger ud over 12 år?

Jeg tror, at hr. Jørgen Estrup ved, at når man projekterer og igangsætter store erhvervsbyggerier, så laver man nogle kalkuler, som går op imod 20 eller 25 år. Det betyder, at hvis ikke man kan regne med at få de penge ind i leje, som man har aftalt efter de kontrakter, som skal dække betalingen af kreditforeningslån, så tør man ikke investere. Det vil sige, at der bliver byggerier, som ikke bliver sat i gang, og det vil sige, at der er arbejdspladser, som ikke bliver oprettet.

Og når hr. Jørgen Estrup forleden dag kunne sige, at Det Radikale Venstre synes, at et frit boligmarked, når det ikke drejede sig om eksisterende lejemaal, var en god ting, så bliver det endnu mere uforståeligt for mig.

Men så vil jeg også godt sige stille og roligt – for de virkelig alvorlige ting virker det somme tider bedre, har jeg fundet ud af, at sige stille og roligt, så hører man bedre efter herinde – at det virker egentlig hyklerisk på mig, at hr. Jørgen Estrup indtager den holdning. Og som fru

[Kirsten Jacobsen]

Pia Gjellerup sagde ved førstebehandlingen: Dér, hvor parterne ikke kunne blive enige, havde boligministeren – jeg tror, fru Pia Gjellerup udtrykte sig sådan – taget de mest ekstreme grundejerholdninger. Jeg returnerer det og siger, at dér, hvor parterne ikke blev enige, har hr. Jørgen Estrup så taget de mest ekstreme lejerforslag frem. Der er ingen saglig begrundelse.

Jeg synes, der har været wildwesttilstande på dette område i så lang tid, at vi skulle have gjort det, som hr. Jørgen Estrup vel egentlig også var indstillet på efter førstebehandlingen, nemlig givet os god tid til at gennemarbejde det her i stedet for at komme ud for, at man i en sen natte-time bliver præsenteret for ændringsforslag i ét eksemplar – ingen har set dem – og så skal der skrives betænkning på det grundlag. Det er baggrunden for, at Fremskridtspartiet allerede i sit betækningsbidrag har sagt, at dette forslag skal tilbage til udvalget. Det er nu også sagt fra konservativ side.

Men når jeg sætter stemmen ned i det meget lave leje, så er det også, fordi jeg gerne vil appellere til hr. Jørgen Estrup om at komme til fornuft på dette punkt. Det bør være sådan, at man ikke hindrer, at der skaffes arbejdspladser her i Danmark, og jeg kan ikke forstå med de initiativer, hr. Jørgen Estrups parti har taget i andre sammenhænge, at der kan være incitament til at lave et usagligt ændringsforslag, som gør, at vi får færre beskæftigede.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg kan med glæde konstatere, at i hvert fald det ene af de ændringsforslag, jeg har stillet under udvalgsarbejdet, har der været bred tilslutning til. Det er jo da altid et skridt på vejen.

Derimod er det klart, at det andet ændringsforslag ikke kan blive modtaget lige venligt i alle kredse. Det er jo oplagt et af de centrale punkter i loven, i hvilket omfang man kan tillade aftalefrihed. Det lyder jo smukt, sådan som vi også diskuterede det under førstebehandlingen, at der naturligvis i forbindelse med aftaler, der drejer sig om erhvervslejemål og dermed har med erhvervslivet som helhed at gøre, må være frihed til at aftale, hvad man måtte blive enige om. Men dér tror jeg at man, som jeg også forsøgte at få alle til at gøre under førstebehandlingen, skal tænke lidt på, hvad det egentlig er, der sker i praksis.

Spørgsmålet er jo netop ikke blot, om der er den nødvendige gennemsigtighed – det er en af de ting, som jeg har prøvet at sikre med ændringsforslaget, sådan at man ved, hvad det er for nogle aftaler, man indgår – men også, om man stiller aftaleparterne i en situation, hvor de ikke på lang sigt pludselig bliver frataget nogle ting, som de i løbet af den periode, hvor de har haft lejemålet, har fået skabt.

Det, der selvfølgelig her først og fremmest er i tankerne, er selve goodwilldelen, som hænger sammen med, at man har oprettet en forretning, og at den ligger et bestemt sted og har en bestemt kundekreds. Hvis man dér har fuldstændig ubegrænset aftaleret, så risikerer man altså at presse den pågældende lejer ud. Og modsat – hvad der gælder næsten overalt på boligmarkedet – så er der her ikke noget alternativ, der kan bruges, for der findes kun den forretning med den goodwill og de muligheder. Det er jo præcis derfor, at man i lejeloven har erhvervsbeskyttelsesparagraffer, hvor man fastslår, at der skal gives en særlig sikring af erhvervslejerens i disse tilfælde. Derfor kan man ikke blot gennemføre en totalt uhæmmet aftalefrihed.

Jeg hørte, at både fru Kirsten Jacobsen og den konservative ordfører anslog tonerne: Frygten for aftalefrihed. Nej, Det Radikale Venstre har ingen frygt for aftalefriheden. Vi har frygt for den situation, hvor der er fuldstændig uregulerede tilstande forstået på den måde, at parterne ikke kan gennemskue, hvad det er, de laver – at man bliver smidt ud af sit lejemål, uanset at man burde have en rimelig beskyttelse. Det ønsker vi ikke. Det er det, der svarer til jungleloven, og det kan ingen være interesseret i.

Men man kunne udmærket godt lave en aftalefrihed, hvor der ikke er et sådant goodwill-element, og jeg skal såmænd ikke lægge skjul på, at det også har været inde i forhandlingerne. Specielt til den konservative ordfører vil jeg sige, at det var da en af de muligheder, der blev overvejet, men som jeg forstod at der ikke var interesse for. Det har jeg måttet tage til efterretning. Derfor blev ændringsforslagene, som de blev.

Lad mig så blot til slut sige til fru Kirsten Jacobsen, at jeg lytter såmænd også, når fru Kirsten Jacobsen skruer organet i vejret til de højder, som vi ved er mulige. Jeg lytter meget

[Jørgen Estrup]

hellere til den stille tale, men jeg vil nok sige, at når man i den forbindelse omgående bruger ordet hyklerisk, kan det godt være, at ørerne bliver lukket meget hurtigt.

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Vi har længe trængt til den revision af erhvervslejeloven, som vi nu har arbejdet med i et stykke tid, og jeg vil meget gerne fra denne talerstol sige, at Venstre håber, at vi mellem anden og tredje behandling kan finde en løsning, der er til gavn for det erhvervsliv og de udlejere, der fremover skal leve med den. Så lad os anlægge en fordragelig tone og finde den løsning, som man har brug for uden for dette hus.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jamen hr. Jørgen Estrup, jeg troede faktisk, at aftalefrihed betød aftalefrihed. Det gør det ifølge de ordbøger, vi har i Nordjylland, og der bliver ikke talt om større eller mindre grader af bevægelsesfrihed. Jeg mener, at hvis man har aftalefrihed, så har man aftalefrihed.

Men jeg forstår ikke, at man på den ene side kan sige, at Det Radikale Venstre ikke er imod aftalefrihed, men på den anden side, at hvis man ikke regulerer aftalefriheden, bliver jungeloven gældende. Vil hr. Jørgen Estrup ikke forklare mig, hvordan det hænger sammen? Man kan jo sagtens aftale sig ud af snart sagt alting. I det øjeblik der er aftalefrihed, er der frihed til at aftale hvad som helst, også at jungeloven ikke skal gælde. Man kan jo sågar aftale, at man kun skal betale husleje, hvis det regner om søndagen, så stor er friheden. Og endelig har vi jo beskyttelsen i aftalelovens § 36.

Jeg lyttede opmærksomt, men der var altså noget støj i salen, så jeg forstod det ikke rigtig, og jeg vil gerne have det gentaget: Den åbning, hr. Jørgen Estrup kom med, handlede om goodwillen, det var her, man havde bekymringer, og hvis man kunne løse de problemer, ville hr. Jørgen Estrup godt være med til at lade aftalefriheden gå ud over de 12 år. Det vil jeg gerne bede hr. Jørgen Estrup om at gentage, så også lille jeg forstår det, for hr. Jørgen Estrup kan være sikker på Fremskridtspartiets støtte til ethvert skridt ad frihedens vej.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg er ikke i tvivl om, at fru Kirsten Jacobsen – og formentlig dermed Fremskridtspartiet – og Det Radikale Venstre ikke mener det samme, når vi taler om aftalefrihed, og jeg synes, det var lidt synd at blande Nordjylland ind i det spørgsmål. Jeg tror faktisk ikke, at det er et særlig jysk problem, snarere et politisk problem.

Når jeg taler om aftalefrihed, gør jeg det ud fra den betragtning, at der er tale om ligestillede parter, der har samme mulighed for at gennemskue de aftaler, der bliver indgået. En aftalefrihed, der ikke bygger på det samme grundlag, er ikke nogen aftalefrihed, men et spørgsmål om den stærkeres ret, og det princip hyl-der vi altså ikke i Det Radikale Venstre.

Og så skal jeg da gerne endnu en gang sige til fru Kirsten Jacobsen, at der var ikke tale om nogen åbning. Det var først og fremmest en henvendelse til den konservative ordfører med en konstatering af, at man på et tidspunkt under forhandlingerne havde nævnt muligheden for en aftalefrihed for den del af erhvervslejemarkedet, hvor der ikke findes et erhvervsbeskyttelseshensyn. Det kan man stort set også læse af mine bemærkninger i betænkningsbidraget, men det skal måske læses lidt mellem linierne.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg tror faktisk, at Nordjylland har meget med sagen at gøre, for et af de steder i landet, hvor denne erhvervslejelov har haft de værste virkninger, er netop Nordjylland. Og jeg kan ikke forstå, hvilke interesser Det Radikale Venstre skal varetage her.

En af de mest kendte sager i Nordjylland drejer sig om en lejeaftale, som er indgået af den multinationale koncern Burger King. Jeg vil gerne spørge hr. Jørgen Estrup, om hr. Jørgen Estrup mener, at Burger King er en særlig svag part. Koncernen indgår en lejeaftale, hvorefter en hel ejendom skal ombygges til særlige formål, og lejen skal dække omkostningerne ved ombygningen. Man går frivilligt med til en leje på 1,5 mio. kr. pr. år, og efter 1 år og 2 måneder kræver man lejenedsættelse til 150.000 kr. Synes hr. Jørgen Estrup, at det er

[Kirsten Jacobsen]

urimeligt, hvis det ikke skulle kunne lade sig gøre? Synes hr. Jørgen Estrup virkelig, det er rimeligt, at Burger King med loven i hånden først kan gå til boligretten og dernæst til landsretten og få ødelagt hele fundamentet for investeringen i den ejendom?

Men når det er sagt, lad det så også være sagt, at Fremskridtspartiet, som jeg sagde før, støtter ethvert liberaliseringsforslag, og kan vi gøre hr. Jørgen Estrups ændringsforslag nr. 2 lidt mindre slemt imellem anden- og tredjebehandlingen, medvirker vi gerne til det. Men jeg tror, jeg vil bruge det meste af tiden til at prøve på at få hr. Jørgen Estrup til at forstå, at der også er tale om saglige hensyn, ikke bare ideologiske forskelle.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg bad ikke om ordet for at kommentere den konkrete sag, for hvis den er relevant i forbindelse med den generelle problemstilling, kan vi tage den op i udvalget.

Men jeg vil gerne understrege en ting af mere generel betydning over for fru Kirsten Jacobsen. Ændringsforslag nr. 2, som jo nu giver anledning til en del debat – hvilket vel næppe kommer bag på nogen – er jo i høj grad en stramning i forhold til det, der oprindeligt lå i forslaget omkring genudlejningssiden. Vi ved jo også alle sammen, at selv om det ikke eksisterer på tryk, er det også en stramning i forhold til det, man krævede fra lejerside under forhandlingerne, og det synes jeg hører med i denne sammenhæng.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg vil allerførst udtrykke glæde over, at der under udvalgsbehandlingen er opnået en bred enighed om størstedelen af det lovforslag, som jeg har fremsat.

Jeg vil dernæst konstatere, at der på det seneste er kommet et par ændringsforslag, som i høj grad ændrer det oprindelige forslag. Det oprindelige forslag byggede jo på muligheden for fri lejefastsættelse ved nyudlejning af erhvervsbyggeri her i landet. Jeg mener, at det er en meget vigtig, principiel ting, og jeg vil gerne understrege, at regeringen fortsat har denne grundlæggende holdning.

Nu går vi til afstemning om et øjeblik, og jeg vil gerne sige, at ændringsforslag nr. 1 fra Det

Radikale Venstre synes regeringen er i orden, og vi kan tiltræde dette ændringsforslag, hvori- mod vi synes, at der ligger en klar forringelse af lovforslaget i ændringsforslag nr. 2. Så meget om det.

Dernæst vil jeg gerne sige til hr. Jørgen Estrup, at jeg har lyttet med stor interesse til de seneste bemærkninger om hr. Jørgen Estrups ændringsforslag. Jeg har glædet mig over, at der – forhåbentlig med formandens tilladelse – gives mulighed for en fornyet udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling, og så synes jeg i og for sig ikke, der er grund til at gå dybere ind i den problemstilling.

Jeg vil gerne sige til hr. Jørgen Estrup, at jeg håber og tror på dette lovkompleks, som vi nu har arbejdet på i samarbejde med organisationerne i ganske lang tid, og hvor der er bred politisk enighed om 90 pct. af dets indhold. Jeg håber og tror på, at vi også får skåret den sidste del til på en sådan måde, at det er tilfredsstillende for alle parter. Det skal i hvert fald ikke skorte på mit engagement i denne sidste hurdle, selv om jeg synes, at det oprindelige forslag absolut var at foretrække. Jeg synes, det stod rent, det stod klart, og det stod direkte i forlængelse af, hvad vi ellers har gennemført af større frihed på boligområdet. Hvis det viser sig, at et flertal ikke ønsker at gå så vidt, er det o.k., det er jo det, enhver regering må leve med. Men lad det nu ligge.

Det afgørende for mig er, at der under den seneste debat har vist sig forståelse for en saglig og grundig genbehandling af forslaget inden tredje behandling her i salen, og den vil jeg imødesee med allerstørste interesse.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Som ministeren ved, er jeg overordentlig indstillet på, at vi skal tage den drøftelse mellem anden- og tredjebehandlingen, men jeg har egentlig bedt om ordet, fordi jeg også lægger vægt på ministerens bemærkninger om at sikre et bredt flertal og en bred opbakning til erhvervslejeloven. Jeg tror, det er en rigtig holdning. Det er oplagt, at man er gået ind i arbejdet med denne sag fra mindst to forskellige udgangspunkter og derfor nu skal finde et fælles grundlag at mødes på.

På baggrund af det, der nu er sket, og det forventede udfald af afstemningerne her ved

[Jørgen Estrup]

anden behandling synes jeg, det ville være et godt initiativ fra ministerens side, hvis ministeren ikke nøjedes med at snakke med Det Radikale Venstre, men prøvede på at skabe det brede flertal bag loven inden tredje behandling.

Pia Gjellerup (S):

Jeg roste under førstebehandlingen boligministeren for at have været særdeles aktiv i bestræbelserne på at få parterne uden for dette hus, altså udlejere og lejere, til at finde nogle løsninger i fællesskab. Men jeg kritiserede også boligministeren for at have indtaget – som det er blevet citeret adskillige gange – de mest ekstreme udlejersynspunkter. På det punkt synes jeg ikke at boligministeren skar igennem til fordel for en større enhed på erhvervslejemarkedet og til fordel for en bredere enighed i Folketinget. Hvis ministeren havde valgt at gribe sagen anderledes an, havde der været en bredere forståelse.

Nu skal forslaget igennem en fornyet udvalgsbehandling. Vi kan heraf se, at det politiske system fungerer, at debatter her i salen kan føre til ændringer. Det synes jeg er prisværdigt, men det er ikke boligministeren, jeg vil rose her, det er faktisk Folketingets partier, der er skyld i, at vi får den drøftelse. Hverken under udvalgsbehandlingen, det arbejde, der er foregået undervejs, eller under andenbehandlingen her i dag synes jeg at boligministeren har været spor interesseret i at gå aktivt ind i at samle et bredere flertal for en bedre erhvervslejelov, også efter boligministerens egen mening.

Jeg synes også, at det er ærgerligt, for jeg tolker altså boligministerens udsagn således, at han ikke selv vil støtte forslaget, som det ser ud efter andenbehandlingen her i dag. Det synes jeg er en underlig melding til Folketinget. Efter at ministeren selv har truffet en række afgørelser, som ensidigt er til fordel for udlejer, bliver han overrasket og i første omgang lidt fornærmet over, at Folketinget træffer en afgørelse, som går imod ministerens eget ønske. I anden omgang besinder han sig dog og går med til en forhandling. Den deltager vi selvfølgelig gerne i, hvis man ønsker vores bistand, og det må jeg da gå ud fra, hvis boligministeren mener det ærligt med at samle et bredt flertal bag erhvervslejeloven. Men udspillet er boligministerens nu, og det er også boligministeren, der skal være fleksibel.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

I modsætning til fru Pia Gjellerup synes jeg faktisk, at boligministeren har bestræbt sig på at komme med det bedst mulige forslag. Det kan godt ske, at fru Pia Gjellerup ikke er enig med mig i det, det forventer jeg heller ikke, men jeg synes ikke, at man kan bebrejde nogen og særlig ikke en liberal boligminister, at han prøver at påvirke lovgivningen mest muligt i liberal retning.

At det så irriterer nogen her i huset, kan jeg godt forstå. Der plejer nemlig at være nogle meldinger fra den borgerlige side af salen om, at man kan kun vedtage boligpolitiske forslag sammen med Socialdemokratiet. Men boligministeren skal i hvert fald ikke høre nogen bebrejdelser fra Fremskridtspartiet, hvis han i denne sag havde regnet med, at ansvaret for at skabe den bedst mulige erhvervslejelov med den størst mulige grad af frihed talte stærkere end spørgsmålet, om Socialdemokratiet kunne stemme for den. Det ville være en meget god og saglig indstilling, synes jeg.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Afstemning***Ændringsforslag nr. 1**

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2

vedtoges med 66 stemmer mod 61.

Ændringsforslag nr. 3 betragtedes som bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag nr. 2.

§ 1 med de foretagne ændringer og §§ 2-4 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Anden behandling af lovforslag nr. L 146:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Stramning af arealnorm).

Af boligministeren (Svend Erik Hovmand).

(Fremsat 6/12 91. Første behandling 10/12 91. Betænkning 13/12 91).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kirsten Jacobsen (FP):

Der hersker en forbavsende tavshed blandt Socialdemokratiets ordførere i dag, også når vi kommer til dette forslag. Men jeg forstår det i grunden godt. Jeg kan godt forstå, at det må være svært for en socialdemokratisk ordfører at forsvare, at man nu vedtager nedskæringer i boligstøtten, som vil koste pensionisterne op til 2.000 kr. om året. Jeg kan godt forstå, at fru Lissa Mathiasen har det svært, særlig når jeg tænker på, hvordan fru Lissa Mathiasen og Socialdemokratiet hidsede sig op for 2 år siden, da et andet finanslovfletal gik så langt som til at begrænse boligstøtten med 40 kr. om måneden, altså ca. 500 kr. pr. år. Da var der ikke grænser for skældsordene. I øvrigt blev forslaget ikke vedtaget, den historie kender vi alle sammen.

Men når Fremskridtspartiet har stillet det aktuelle ændringsforslag, er det ikke udtryk for, at vi ikke synes, at lovforslaget er godt og anviser en fornuftig måde at give boligstøtte på, når man nu ikke kan få gennemført det, som vi anser for det eneste rigtige, nemlig et individuelt vurderingskriterium. I øvrigt har vi jo gjort rede for vore synspunkter i betænkningen. Nej, vort ændringsforslag går ud på, at pensionister på 75, 80 eller 85 år, som i dag får boligstøtte, selv om deres lejlighed egentlig er for stor, ikke skal tvinges til at flytte, hvilket mange af dem hverken psykisk eller fysisk kan

klare, eller skal betale en endnu større del af deres i forvejen alt for lille pension i husleje. Det må være det rigtige rent menneskeligt set, at pensionister, som har boet i den samme lejlighed i 35 eller 40 år, kan få lov at blive boende under de nuværende forhold deres tid ud. Jeg synes, at alle Folketingets partier burde kunne støtte dette ændringsforslag, og selv om besparelsen skulle blive mindre end først beregnet, synes jeg også, man burde kunne leve med det, når man tænker på, at det vil være forholdsvis få år, det kommer til at dreje sig om.

Jeg vil anbefale alle Folketingets partier at tænke sig om endnu en gang og spørge sig selv, om de virkelig synes, at det er rimeligt, at meget gamle mennesker, som har boet i den samme lejlighed i 40 eller 50 år, skal tvinges ud af lejligheden eller miste op til 2.000 kr. om året i boligstøtte. Hvis alle medlemmerne spurgte sig selv og deres egen samvittighed, tror jeg ikke, der var tvivl om svaret, men jeg ved godt, der er andre hensyn, der er bestemmende for, hvordan man trykker på knapperne. Det er sørgeligt, og det er mest sørgeligt for pensionisterne.

Lissa Mathiasen (S):

Jeg forstår godt, at fru Kirsten Jacobsen hæver stemmen, det gør man som regel, hvis man har lidt svært ved at fremføre tilstrækkelig stærke argumenter.

Lad os se lidt på, hvad der ligger i Fremskridtspartiets ændringsforslag. I 1992 får en pensionist mulighed for at flytte med aftrapning af støtten, men fra 1993 og fremefter er der ingen aftrapning for pensionisterne. Det vil sige, at fra 1993 er beskæringen af støtten indeholdt i Fremskridtspartiets forslag.

Som det sikkert er både fru Kirsten Jacobsen og andre her i huset bekendt, har diskussionen om aftrapningsproblematikken jo i høj grad været en del af udvalgsarbejdet også for Socialdemokratiet. I betænkningsbidragene fra både Socialdemokratiet og flere andre partier gives der rent faktisk udtryk for, at vi gerne fra Socialdemokratiets side havde set, at der blev lavet en aftrapningsordning, som kunne overføres i tilfælde af flytning. Vi skal være de første til at beklage, at det ikke var muligt at komme igennem med det, men vi har til gengæld sagt, at vi står ved forliget. Vi havde gerne